

MINISTERSTVO VNITRA

Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu
k zákonu o státní službě

Závěr č. 18

**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu
o státní službě ze dne 8. září 2017**

**Služební volno k zařizení osobních záležitostí podle nařízení vlády č. 135/2015 Sb.,
o dalších překážkách ve státní službě, za které přísluší státnímu zaměstnanci plat,
možnost jeho dělení a čerpání po částech**

Služební volno poskytované státnímu zaměstnanci k zařizení osobních záležitostí podle nařízení vlády č. 135/2015 Sb., o dalších překážkách ve státní službě, za které přísluší státnímu zaměstnanci plat, lze čerpat také jako půlden.

Odůvodnění

Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu se zabýval otázkou, zda lze při poskytování služebního volna k zařizení osobních záležitostí umožnit státnímu zaměstnanci jeho čerpání po částech tak, aby je příslušný zaměstnanec mohl čerpat ve skutečně potřebném rozsahu odpovídajícím vzniklé události.

Služební volno k zařizení osobních záležitostí je upraveno v nařízení vlády č. 135/2015 Sb., o dalších překážkách ve státní službě, za které přísluší státnímu zaměstnanci plat (dále jen „nařízení vlády č. 135/2015 Sb.“). Rozsah poskytovaného služebního volna, nastane-li na straně státního zaměstnance tato překážka v práci, je vymezen v délce jednoho dne. Jedním dnem se rozumí obdobně jako u překážek v práci na straně zaměstnance podle nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 590/2006 Sb.“), pracovní, zde služební, den, tj. v rozsahu jedné stanovené služební směny státního zaměstnance.

Z použité dikce, tj. „služební volno se státnímu zaměstnanci poskytne na 1 den“, lze dovodit, že stanovený rozsah čerpání služebního volna je koncipován jako maximálně

možný. Zákon o státní službě, potažmo nařízení vlády č. 135/2015 Sb. výslovně nepresumují čerpání služebního volna k zařízení osobních záležitostí v maximálním rozsahu.

Dále lze poukázat na to, že u posuzované překážky ve službě na straně státního zaměstnance, jako jedině, je maximální možný rozsah poskytovaného služebního volna (1 den) upřesněn dále čerpáním za určité časové období, a to kalendářní rok. Tzn., že služební volno v rozsahu jednoho dne může státní zaměstnanec čerpat za kalendářní rok pouze jednou. Avšak např. v případě svatby, taková právní skutečnost může nastat i vícekrát za určité období, ke vzniku nároku na služební volno z tohoto důvodu tedy postačí, že daná právní skutečnost nastane. Příslušný právní předpis čerpání takového služebního volna za určité časové období neomezuje. Také toto ozřejmění je možné podpůrně použít pro právní názor, že stanovený rozsah služebního volna poskytovaného při zařizování osobních záležitostí je možné dělit.

Pokud jde o platové náležitosti, tak služební volno k zařízení osobních záležitostí je překážkou ve službě na straně státního zaměstnance, za kterou přísluší státnímu zaměstnanci plat. Z tohoto hlediska je tedy bezpředmětné, zda bude předmětné služební volno čerpáno v celku, nebo po částech.

Vzhledem k výše uvedené argumentaci se poradní sbor přiklonil k tomu, že čerpání služebního volna k zařízení osobních záležitostí po částech, je možné.

V návaznosti na přijatý závěr, že je možné předmětné služební volno čerpat po částech, pak poradní sbor diskutoval možnou délku takovéto části a dospěl k závěru, že přípustnou částí, kterou je možné čerpat jako část služebního volna k zařízení osobních záležitostí, je půlden. Svoji argumentaci podpořil zejména přiměřeným použitím právní úpravy institutu dovolené stanovené v zákoníku práce, kdy, jestliže poměrná část dovolené činí necelý den, zaokrouhlí se na půlden.

Na posuzování, jakou částí spadá půlden služebního volna k zařízení osobních záležitostí do služební doby státního zaměstnance, bude mít vliv, jestliže bylo státnímu zaměstnanci povoleno pružné rozvržení služební doby. V tomto případě je třeba jako překážku v práci, je-li čerpána jen částečně jako půlden, vnímat pouze ten časový úsek, který tvoří polovinu stanovené základní služební doby¹. Stanoví-li tedy například služební orgán

¹ Ve smyslu § 97 zákoníku práce, který se použije na pružné rozvržení služební doby státních zaměstnanců, se překážky ve službě na straně zaměstnance při pružném rozvržení služební doby posuzují jako výkon práce jen v rozsahu, ve kterém zasáhly do základní služební doby.

základní služební dobu v rozsahu od 9 hodin do 14 hodin, tj. 5 hodin, půldnem pro účely čerpání služebního volna k zařizení osobních záležitostí je třeba rozumět 2,5 hodiny.

Pokud jde o celodenní čerpání služebního volna k zařizení osobních záležitostí, pak je stanovení pružného rozvržení služební doby u státního zaměstnance pro účely stanovení rozsahu vyčerpaného služebního volna bezpředmětné, neboť ve smyslu § 97 odst. 4 se za dobu 1 dne považuje, pro účely posuzování překážek ve službě při pružném rozvržení služební doby, doba odpovídající průměrné délce směny vyplývající ze stanovené týdenní služební doby nebo kratší služební doby.